

Passend Onderwijs en Eerste Opvang Anderstaligen 2016-2017

Alle kinderen die in Nederland verblijven, vallen naar Nederlands recht onder de Leerplichtwet en zij moeten dus naar school zolang ze hier verblijven, ongeacht hun status. Verder hebben leerlingen het recht hun opleiding te voltooien wanneer ze daar vóór hun achttiende levensjaar mee zijn begonnen. Hun juridische positie berust mede op de UN Convention on the Rights of the Child en op de Human Rights zoals deze zijn vastgelegd in de European Convention.

De verblijfstatus van deze kinderen is voor toelating en bekostiging in het onderwijs niet van belang. Zelfs illegale leerlingen kunnen worden toegelaten. Voor leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn geldt een speciale regeling. Scholen met ten minste vier 'vreemdelingen' die korter dan één jaar in Nederland zijn kunnen op grond van de regeling bekostiging personeel voor de eerste opvang van deze kinderen, een aanvullende financiële vergoeding krijgen. De bekostiging per ingeschreven vreemdeling bedraagt € 2.710,80 voor personeel en € 81,74 voor materiële instandhouding. Deze bedragen worden vermenigvuldigd met 4/12. Peildata: 1 oktober voor de periode augustus tot en met november; 1 februari voor de periode december tot en met maart; 1 juni voor de periode april tot en met juli. Als de scholen voor het eerst een beroep doen op deze regeling krijgen ze eenmalig € 10.679,-.

Omdat gemeenten middelen hebben in het kader van onderwijsachterstandenbeleid worden de beschikbare middelen op veel scholen geclusterd, zodat er een kwalitatief goede opvang gerealiseerd kan worden. In Roosendaal gebeurt dit op De Gezellehoek. Er bestaat geen formele aanduiding voor dit type onderwijs. Doorgaans wordt de term gehanteerd Eerste Opvang Anderstaligen, verder aangeduid met EOA. De leerlingen bezoeken De Gezellehoek om zo snel mogelijk de Nederlandse taal onder de knie te krijgen, zodat ze op een reguliere school thuisnabij onderwijs kunnen krijgen.

Met de verdeling van statushouders over de Nederlandse gemeenten komen er bij veel besturen aanmeldingen binnen van leerlingen die niet of nauwelijks Nederlands spreken en die soms pas kort, maar soms ook al langere tijd in Nederland zijn in afwachting van afhandeling van het asielverzoek.

In het samenwerkingsverband PO3002 wordt door de besturen gezocht naar een samenwerking, bij voorkeur samen met de gemeenten, om te komen tot een effectieve opvang van anderstaligen. Onderzocht wordt op welke wijze de deskundigheid van scholen met ervaring in de opvang van anderstaligen, zoals De Gezellehoek gedeeld kan worden en op welke wijze effectief gebruik gemaakt kan worden van de diverse regelingen om zoveel mogelijk onderwijskundige inzet te genereren.

Huidige stand van zaken

De Eerste Opvang Anderstaligen gebeurt binnen het werkgebied van het SWV Roosendaal-Moerdijk e.o. op verschillende manieren. In veel gevallen kan een reguliere basisschool een leerling die geen Nederlands spreekt zelf opvangen binnen de reguliere middelen die een school heeft (inclusief de

lichte ondersteuningsmiddelen). Daarbij kan een schoolbestuur gebruik maken van de bijzondere bekostiging als de aantallen hiertoe aanleiding geven. Voor een aantal leerlingen wordt een beroep gedaan op het NevenInstromersProject (NIP), zoals dat op De Gezellehoek in Roosendaal wordt vormgegeven. Dit project kent een drietal deelprojecten, te weten NIP1, NIP2 en NIP3. NIP1 richt zich op de doelgroep basisschoolkinderen die wel schoolervaring hebben en in de eigen taal geletterd zijn, maar de Nederlandse taal niet machtig zijn. Deze leerlingen worden/zijn ingeschreven op een reguliere basisschool en volgen in de ochtend (4 dagdelen) taallessen op De Gezellehoek en in de middag en op de vrijdag onderwijs op de eigen basisschool. NIP2 richt zich op leerlingen die geen of nauwelijks schoolervaring hebben en analfabeet zijn. Deze leerlingen worden ingeschreven op de Gezellehoek en volgen voltijds onderwijs in het NIP-project, waarbij taalverwerving voorop staat. Na één, maar meestal twee jaar wordt bezien of een vervolgtraject op een reguliere basisschool haalbaar is. Tot slot is er NIP3, dat zich richt op leerlingen in de kleuterleeftijd. Na een verblijf in NIP3 stromen deze leerlingen na een jaar doorgaans uit naar een reguliere basisschool. Het is overigens het NIP-project zelf dat bepaalt in welk traject een leerling wordt opgenomen.

Verschillende schoolbesturen oriënteren zich op de opvang van anderstalige leerlingen en leiden NT2-leerkrachten op of bereiden een soortgelijk project voor als het NIP-project dat op De Gezellehoek draait.

Inzet samenwerkingsverband

De Eerste Opvang Anderstaligen valt niet onder passend onderwijs, maar ook deze leerlingen hebben recht op een passend aanbod. Uitgangspunt is dat de periode dat de Nederlandse taal primair aan de orde is (zoals in een NIP-project of een gelijksoortige aanpak) geen sprake is van ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband/passend onderwijs, maar dat een beroep gedaan moet worden op de middelen die de overheid beschikbaar stelt voor de eerste opvang. Na afronding van de eerste opvang c.q. het aanleren van de Nederlandse taal (bijvoorbeeld in het NIP-project of anderszins in het onderwijs) kan het zijn dat zij een dermate zware onderwijsbehoefte hebben dat de school een beroep doet op het SWV voor ondersteuning. Naast de problematiek van het aanleren van het Nederlands is er in vrijwel alle gevallen sprake van een grote didactische achterstand.

Na afloop van de eerste opvang komen leerlingen als reguliere leerling op een basisschool en kunnen daar een beroep doen op de noodzakelijke ondersteuning. De overgang van NIP of enig ander eerste opvang project naar de reguliere basisschool vraagt bijzondere aandacht om de aansluiting met regulier onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen. In het onderstaande zal de inzet van het samenwerkingsverband worden besproken aan de hand van de drie bovengenoemde NIP-projecten, maar de inzet geldt op dezelfde wijze voor andersoortige opvang, waarbij de inzet geldt op basis van dezelfde afwegingen die gemaakt worden bij de NIP-projecten.

Voor NIP1 en NIP3 zijn hierbij de minste problemen te verwachten. Immers, de NIP1 leerlingen bezoeken de reguliere basisschool al voor meer dan de helft van de week. De leerling is daar bekend en de onderwijsbehoefte is goed in beeld. Voor NIP3 geldt dat de overgang naar een kleutergroep (1 of 2) doorgaans weinig problemen oplevert en de kleuter die de taal al enigszins machtig is

gemakkelijk instroomt. Voor al deze leerlingen geldt dat de onderwijsbehoefte van deze leerlingen bij de scholen bekend is en dat de school indien nodig een regulier arrangement kan aanvragen.

Voor de leerlingen die NIP2 gevolgd hebben, geldt het bovenstaande niet. Zij komen uit een onderwijssituatie die zich vrijwel volledig richt op het aanleren van de Nederlandse taal met medeleerlingen die voor dezelfde opgave staan, in een reguliere klassensituatie waar de taal op niveau dient te zijn en de aandacht naar veel verschillende onderwerpen uitgaat. Daarbij geldt voor deze leerlingen dat er veelal sprake is van een forse didactische achterstand. Bovendien is de leerling op de reguliere basisschool nog weinig tot niet gekend. Voor die laatste situatie zou het SWV kunnen voorzien in een instroomarrangement analoog aan een terugkeerarrangement sbo of so, waarmee de school een eigen leerlijn kan uitzetten voor de leerling en kan voorzien in aanvullende leermiddelen.

Leerlingenvervoer

In het bestuurlijk overleg met de vijf gemeenten van het samenwerkingsverband (OOGO) op 8 januari 2016 is ook gesproken over de problematiek van het leerlingenvervoer voor die leerlingen die gebruik maken van een project Neveninstromers. Geconcludeerd is dat leerlingenvervoer geen zaak is van de gezamenlijke schoolbesturen, maar behoort tot het verantwoordelijkheidsdomein van de gemeenten. In hoeverre in het kader van de Eerste Opvang Anderstaligen een beroep gedaan kan worden op de Verordening Leerlingenvervoer is aan de individuele gemeenten. Wel is tijdens het overleg van 8 januari uitgesproken dat een vervoersvoorziening wenselijk kan zijn om te voldoen aan de voorwaarden om succesvol in te stromen in het regulier onderwijs. Het samenwerkingsverband kan hiervoor indien gewenst een verklaring afgeven.

Besluit

Op basis van het bovenstaande stelt het samenwerkingsverband vo or het schooljaar 2016-2017na afronding van een NIP2 of vergelijkbaar project een overgangsarrangement beschikbaar aan deze leerlingen, waarmee de ontvangende school in de eerste weken na overgang extra aandacht kan besteden aan deze leerling. Het bedrag is gebaseerd op 20 uur leerkracht C en bedraagt afgerond €1.500,- per leerling. Het bedrag wordt in één keer en eenmalig beschikbaar gesteld. Hiermee kan de basisschool de eerste weken extra hulp inzetten en indien nodig komen tot een reguliere arrangementsaanvraag als de situatie van de leerling daarom vraagt. Mei 2017 zal deze voorziening worden geëvalueerd.

Voor de aanvraag van dit overgangsarrangement kan volstaan worden met een aanvraagformulier dat is ondertekend door het project van eerste opvang en de ontvangende school (zie bijlage).

Roosendaal, juli 2016

Aanvraag standaardarrangement na NIP2

Naam:	
Adres:	
Postcode:	
Plaats:	
Geboortedatum:	
Gaat naar school:	
Datum uitstroom:	

Deze leerling heeft het voltijdsprogramma van Eerste Opvang (bijvoorbeeld NIP2, Gezellehoek) doorlopen en zal binnenkort gaan uitstromen naar een reguliere basisschool. Voor deze leerling wordt voor een periode van 10 weken een overgangsarrangement aangevraagd ten bedrage van €1.500,-, waarmee de aansluiting naar regulier onderwijs ondersteund kan worden.

Dit budget dient gebruikt te worden voor:

- Opstellen en invoeren eigen leerlijn
- Extra instructie en begeleiding t.b.v. de eigen leerlijn
- Vergemakkelijken van de overstap naar reguliere school

Namens project Eerste Opvang	Namens ontvangende school	Namens schoolbestuur ontvangende school
Naam:	Naam:	Naam:
Handtekening:	Handtekening:	Handtekening:
d.d.	d.d.	d.d.